

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul
Hotărârii Guvernului ”Cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare
a sistemului statistic național pentru anii 2023-2030”
(denumirea proiectului)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Cancelaria de Stat (aviz nr. 21-69-9804 din 07.10.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	Având în vedere aprobarea de către Guvern la 23.09.2022 a proiectului Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (SND), menționăm despre necesitatea actualizării Strategiei conform prevederilor actuale ale SND, inclusiv:	
	1. Actualizarea compartimentului ”1.2. Concordanța cu Strategia națională de dezvoltare”, precum și a altor capitole care fac referire la SND;	Se acceptă.
	2. Ajustarea Obiectivului general nr. 3 după cum urmează ”Producerea de date statistice de calitate (oportune, relevante, fiabile, accesibile, dezagregate, coerente, comparabile la nivel internațional și armonizate la cerințele UE) și de noi seturi de date necesare pentru informare bazată pe dovezi a politicilor publice, a proceselor de luarea a deciziilor și a societății”	Se acceptă. Obiectivul general nr.3 este ajustat pentru a păstra forma de prezentare a celorlalte obiective ale proiectului Strategiei și a reflecta totodată și conținutul expus în formularea propusă de Cancelaria de Stat: “Date de înaltă calitate, inclusiv seturi noi de date (oportune, relevante, fiabile, accesibile, dezagregate, coerente, comparabile la nivel internațional și armonizate la cerințele UE), produse pentru a informa societatea și pentru a susține luarea deciziilor eficiente și implementarea politicilor publice, bazate pe dovezi, care să conducă la o dezvoltare durabilă și o societate incluzivă”.
3. Prin prisma Obiectivelor generale 3 și 4, expunerea aportului Strategiei la realizarea următoarelor obiective din SND:	Se acceptă.	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Obiectivul general 7. Asigurarea unei guvernări eficiente, incluzive și transparente, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obiectivului specific 7.1. - Edificarea unei administrații publice integre, responsabile, eficiente, transparente și deschise participării cetățenilor în procesele de luare a deciziilor., - Obiectivului specific 7.3. Integrarea științei, tehnologiilor și datelor în procesul de guvernantă. 	
Ministerul Economiei (aviz nr. 03-2810 din 11.10.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	1. La Capitolul I „Introducere”, pct.1.4 Dat fiind că la data de 23.09.2022 proiectul SND „Moldova Europeană 2030” a fost aprobat în ședința de Guvern, care la rândul său a suferit modificări substanțiale, reieșind din contextul actual caracterizat de multitudinea de crize, precum și în contextul obținerii statutului de țară candidată pentru aderare la Uniunea Europeană, a intervenit necesitatea alinierii proiectului SEIDD 2030 la noile viziuni și priorități. Astfel, la momentul actual proiectul SEIDD 2030 este la etapa preliminară de actualizare, conceptul și conținutul căruia urmează a fi modificat substanțial în procesul de definitivare al acestuia, motiv pentru care solicităm excluderea textului ce face referință la „Strategia pentru o economie incluzivă, durabilă și digitală până în anul 2030” din proiectul Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național.	Se acceptă.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Lipsa de obiecții și propuneri	Aviz nr. 04-5357 din 19.10.2022
Ministerul Finanțelor (aviz nr. 05-17/224/1380 din 07.10.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La proiectul hotărârii</i>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	1. În pct.4, după cuvântul „alocațiilor” se va completa cu cuvintele „bugetare aprobate prin legea bugetară anuală”.	Se acceptă.
	2. Proiectul de hotărâre nu conține data intrării în vigoare (conform prevederilor art.56 alin.(1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de act normativ intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării).	Se acceptă. Hotărârea Guvernului va intra în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial în conformitate cu art. 56 alin. (1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. De asemenea, perioada realizării Strategiei a fost ajustată: “2023-2030”, fiind reflectată și în denumirea proiectului hotărârii.
	<i>La proiectul Strategiei</i> 3. În Compartimentul II. Analiza situației, pct.2.2.4. Adecvarea resurselor financiare: - la alin.1 (pag.17), se reiterează necesitatea excluderii conținutului „nu s-a regăsit, de regulă, printre prioritățile pentru decidenți, în special în anii în care bugetul de stat a fost unul mai auster, reducerile de cheltuieli în cadrul subprogramei date au fost ceva obișnuit”.	Se acceptă.
	- la alin.3 (pag.16-17), sintagma „nu vor avea acoperire suficientă” urmează a fi exclusă. Se relatează că, analizând bugetul instituției pentru anul 2020, se constată că cheltuielile pentru tehnologii informaționale la „Programul lucrări statistice” au fost executate în sumă de 820,2 mii lei sau 92,6 %. Pentru anul 2021, cheltuielile pentru tehnologii informaționale au constituit suma de 4 182,0 mii lei, fiind executate 3 553,9 mii lei sau 85%. Cât privește programul „Desfășurarea recensămintelor”, volumul alocațiilor aprobate pentru anul 2020 a constituit suma de 16 570,0 mii lei, precizat – 12 675,5 mii lei, din care au fost executate 6 470,4 mii lei sau 51,0 %. Pentru anul 2021, volumul aprobat a constituit suma de 2 400,0 mii lei, din care au fost executate 2 287,7 mii lei sau 95,3 %.	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<ul style="list-style-type: none"> - la alin.4 (pag.17), primele două propoziții 2 se vor reformula (ori exclude), întrucât prioritățile de politici pe termen mediu la nivel național nu sunt stabilite de Ministerul Finanțelor; 	<p>Se acceptă. Cele 2 propoziții au fost excluse.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - la alin.5 (pag.17), se propune excluderea întregului alineat „un alt aspect al finanțării din bugetul de stat are în vedere serviciile contra plată prestate de BNS, acolo unde regulile bugetare sunt extrem de rigide și oferă puțină flexibilitate (...)”, dat fiind faptul că, potrivit prevederilor art.43 alin.(3) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, veniturile colectate de către autorități/instituțiile bugetare se utilizează alături de veniturile generale și sursele de finanțare, pe măsura încasării lor pentru finanțarea cheltuielilor aprobate în bugetele acestora, fără a fi condiționate pentru anumite cheltuieli. 	<p>Se acceptă.</p>
	<p>4. În Compartimentul IV. Direcții prioritare, la Direcția prioritară 1.2 „Dezvoltarea resurselor umane”:</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> - la alin.4 (pag.47), în loc de crearea Centrului de Instruire și Inovații în Statistică pe lângă BNS, se propune consolidarea subdiviziunii de instruire în statistica oficială, care există în cadrul BNS conform prevederilor din anexa nr.2 la Hotărârea Guvernului nr.935/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Biroului Național de Statistică; 	<p>Se acceptă. Alineatul 4 a fost expus în redacție revizuită: ”Asigurarea unui sistem eficient și durabil de formare inițială, instruire continuă în domeniul statisticii oficiale (atât pentru statisticienii din SSN, utilizatorii datelor statistice, precum și pentru respondenți) și utilizării datelor, pentru dezvoltare profesională și abilitare cu capacități de inovare și know-how pentru statisticile oficiale naționale”.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - la alin.6 (pag.48), se reiterează necesitatea excluderii textului „până la niveluri comparabile cu instituțiile publice către care migrează profesional statisticienii din 3 cadrul SSN (inclusiv, Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal, Banca Națională a Moldovei etc.)”. Se menționează că atingerea unui nivel comparabil de salarizare cu entitățile enumerate nu poate fi 	<p>Se acceptă parțial. Textul a fost ajustat în următoarea redacție: ”Creșterea nivelului de salarizare pentru personalul SSN, în primul rând în cadrul BNS similar cu cele din aparatele centrale ale ministerelor”.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>realizată, întrucât specificul de activitate al acestora este diferit de cel al angajaților Biroului Național de Statistică.</p> <p>Totodată, chestiunea ce ține de nivelul de salarizare al angajaților Biroului Național de Statistică poate fi examinată, de rând cu celelalte propuneri de majorare a salariilor angajaților din sectorul bugetar, în cadrul exercițiului de evaluare complexă a funcțiilor din sectorul bugetar și de evaluare a sistemului actual de salarizare din sectorul bugetar, demarat.</p>	<p>Conform atribuțiilor sale, BNS definește și implementează, în domeniul său de activitate, cadrul normativ și instituțional necesar realizării sarcinilor statisticii oficiale (clasificatoare, metodologii statistice etc.) în cadrul SSN, care include BNS și alți producători de statistică oficială. Reieșind din acest statut și luând în considerare că actualmente activitatea unui specialist în domeniul statistic presupune competențe și abilități profesionale înalte întru realizarea sarcinilor complexe ce îi revin (ca de exemplu analiza datelor, elaborarea indicatorilor statistici sintetici, elaborarea metodologiilor statistice, a documentelor de politici în domeniul statisticii și contribuirea la politicile publice naționale și sectoriale, elaborarea ghidurilor și recomandărilor în domeniul statisticii etc.), considerăm crucială majorarea corespunzătoare a nivelului de salarizare a colaboratorilor din cadrul SSN.</p> <p>În caz contrar, atragerea și menținerea specialiștilor calificați în SSN și în continuare va fi foarte dificilă, fapt ce se va răsfrânge asupra imposibilității realizării integrale a obiectivelor din prezenta Strategie, obiective de importantă majoră pentru asigurarea bazei informaționale pentru elaborarea deciziilor, monitorizarea și evaluarea politicilor, Agendei 2030, precum și în contextul acordării Republicii Moldova a statutului de țară candidat pentru aderarea la UE, care presupune realizarea activităților întru alinierea statisticii naționale la cerințele UE.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	5. În Compartimentul VII. Riscuri de implementare, Tabel 3 (pag.70), se reiterează necesitatea excluderii măsurii de atenuare a riscului „Analizarea oportunității flexibilizării reglementărilor ce prevăd utilizarea surselor financiare obținute de instituțiile publice în baza prestării serviciilor contra plată.”, în baza prevederilor art.43 alin.(3) din Legea nr.181/2014, menționate mai sus.	Se acceptă. Măsura de atenuare a riscului a fost modificată utilizând formularea “Examinarea posibilităților de motivare materială și nematerială a personalului”.
	6. se consideră oportun, ca în proiectul menționat să fie incluse prevederi conceptuale cu privire la extinderea accesului instituțiilor publice cu funcții de control la informațiile statistice relevante în scopul realizării atribuțiilor instituționale.	Se acceptă. Direcția prioritară 3.4 a fost completată cu pct. 3.4.2 ”Extinderea accesului instituțiilor publice cu funcții de control la informațiile statistice relevante, în condițiile prevederilor Legii nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială, în scopul realizării atribuțiilor instituționale.”
	<i>La Nota informativă</i>	
Ministerul Justiției (aviz nr. 04/8673 din 10.10.2022)	7. În pct. 5 Fundamentarea economico-financiară, după sintagma „bugetul de stat” se va completa cu cuvintele „în limita alocațiilor bugetare aprobate prin legea bugetară anuală”.	Se acceptă.
	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	La proiectul hotărârii Guvernului:	
	1. La revizuirea clauzei de adoptare urmează a se ține cont de dispozițiile normative ale art. 44 alin. (1) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> , potrivit căruia, clauza de adoptare a actului normativ poate conține, după caz, și temeiul legal de adoptare a actului normativ respectiv. În calitate de temei legal se indică doar prevederile legale ce stabilesc competența autorității să emită actul normativ respectiv, pornind de la limitele de reglementare prevăzute de obiectul juridic al actului normativ. În acest context, atragem atenția că, referința la art. 11	Se acceptă. Clauza de adoptare a fost ajustată.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	alin. (2) din <i>Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială</i> , nu este relevantă pentru proiectul în discuție și urmează fi exclusă.	
	<i>La proiectul Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național pentru perioada 2022-2030:</i> <i>Sub aspect conceptual:</i>	
	2. Analizând proiectul Strategiei, se constată faptul că sunt indicate mai multe documente de politici/ planificare care au dus la elaborarea prezentului proiect, dar, fără a fi expusă exhaustiv analiza situației în domeniul statisticii naționale.	Se acceptă parțial. Analiza situației în domeniul statisticii naționale este prezentată în capitolul 2.2, structurat conform celor 16 principii din Codul de bune practici al statisticilor europene ce vizează mediul instituțional, procesele și rezultatele statistice, care a fost definitivat luând în considerare și avizele instituțiilor.
	3. Nu sunt indicate posibilele consecințe și riscuri în cazul neintervenței în soluționarea problemelor existente în sistem precum și a impactului acestora asupra participanților la producerea, prelucrarea, diseminarea, stocarea datelor statistice, precum și a consumatorilor de date statistice cu utilizarea dovezilor cantitative și calitative.	Se acceptă parțial. Strategia a fost elaborată conform cerințelor Hotărârii Guvernului nr. 386/2017. Posibilele consecințe și riscuri în cazul neimplementării Strategiei sunt menționate detaliat în analiza SWOT, care este parte integrantă a analizei situației ce permite identificarea vulnerabilităților și amenințărilor, care pot cauza apariția riscurilor, inclusiv în cazul neintervenției în soluționarea problemelor existente.
	4. Se recomandă revizuirea formei de redare/descriere a situației curente la nivel național din domeniul statisticii, în special se va indica care au fost reușitele, eșecurile, cu indicarea cauzelor/impedimentelor, fapt ce ar asigura continuitatea și evitarea unor eventuale eșecuri pe viitor, impunându-se în acest context necesitatea cartografierii întregului Sistem Național de Statistică existent.	Se acceptă parțial. Descrierea situației curente a domeniului statisticii, cu indicarea reușitelor, eșecurilor, impedimentelor este redată în capitolul 2 în special subcapit. 2.2 prin prisma analizei corespunderii cu principiile din Codul de bune practici al statisticilor europene care include 16 principii (de exemplu: (i) independența profesională; (ii) mandat pentru colectarea datelor; (iii) suficiența și pregătirea resurselor umane etc.)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>5. Se recomandă a fi revăzut, descrierea/definirea problemelor. În conținutul Strategiei sunt invocate în mare parte doar problemele Biroului Național de Statistică, care sunt axate predominant pe numărul de personal, salarizare etc. Considerăm necesară o abordare multidimensională, bine conturată fie gruparea acestora cum ar fi: organizare/structură, funcționare și coordonare a Sistemului Național de Statistică; modernizarea, eficientizarea, dezvoltarea produselor și serviciilor noi de statistici; necesități/impedimente de extindere a utilizării surselor de date administrative în procesul statistic; calitatea produselor și serviciilor statistice; instruirea, menținerea resurselor umane în domeniul statisticii la nivel de BNS și a personalului furnizorilor de date administrative și altor producători de date statistice; promovarea produselor și serviciilor statistice; necesitățile de ajustare a cadrului normativ vizând Sistemul Statistic Național; securitatea prelucrării datelor cu caracter personal etc., inclusiv din considerentul că, în conformitate cu prevederile <i>Hotărârii Guvernului nr. 386/2020, Strategia</i> este un document de politici publice care definește și planifică politica publică a Guvernului pe termen lung pe domeniile stabilite conform <i>Legii nr. 136/2017 cu privire la Guvern</i>. Prin urmare, Strategia trebuie să definească politica Guvernului privind statistica pe toate aspectele: economie; afaceri externe și integrare europeană; ocrotirea sănătății, protecție socială și raporturi de muncă, familie, justiție, afaceri interne, ordine publică și protecție civilă, reintegrare teritorială; finanțe publice, relații fiscale și vamale; educație, știință, inovații, cultură, tineret și sport; dezvoltare regională, construcții, amenajarea teritoriului și urbanism, deci</p>	<p>reflectate respectiv în pct. 2.2.1- 2.2.15 din proiectul Strategiei.</p> <p>Se acceptă parțial. Descrierea complexă și multidimensională a situației curente a domeniului statisticii, este redată în capitolul 2 în special subcapit. 2.2 prin prisma analizei corespunderii cu principiile din Codul de bune practici al statisticilor europene care include 16 principii reflectate respectiv în pct. 2.2.1- 2.2.15 din proiectul Strategiei. Astfel, descrierea problemelor privind:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizare/structură, funcționare și coordonare a Sistemului Național de Statistică (ved. pct. 2.2.15 "Coordonarea sistemului statistic național" și 2.2.16 "Aspecte organizaționale și structurale"); - modernizarea, eficientizarea, dezvoltarea produselor și serviciilor noi de statistici (ved. pct. 2.2.5 "Infrastructura TIC", 2.2.9. "Metodologii statistice solide"); - necesități/impedimente de extindere a utilizării surselor de date administrative în procesul statistic (ved. pct. 2.2.2 "Mandat pentru colectarea datelor"; 2.2.10 "Procedurile statistice"; 2.2.11 "Sarcina de raportare asupra respondenților"); -calitatea produselor și serviciilor statistice (ved. pct. 2.2.6. "Angajamentul privind calitatea datelor statistice") - instruirea, menținerea resurselor umane în domeniul statisticii la nivel de BNS (ved. pct. 2.2.3. "Suficiența și pregătirea resurselor umane").

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	toate domeniile indicate în Legea <i>prenotată</i> , ci nu selectiv lăsând anumite domenii în umbră.	De asemenea, în pofida faptului că în prezent SSN constă din autoritatea centrală în domeniul statisticii (i.e. BNS) și BNM, iar alți producători de statistici oficiale (APSO) sunt în proces de identificare și atribuire a statutului de APSO (conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.51/2022), partenerii SSN au participat în sondajul despre situația existentă în instituții privind capacitatea acestora de producere a statisticilor, rezultatele căruia au fost reflectate în cap. II al proiectului Strategiei. În plus, reprezentanții diverselor instituții partenere ale SSN au participat în Grupul de Lucru de elaborare a proiectului Strategiei, contribuind la elaborarea documentului.
	6. Politica de modernizare a sistemului statistic este necesar să reprezinte o viziune nouă în sectorul public. Conturarea clară a problemelor ar ușura urmărirea legăturii logice în lanț dintre probleme și obiective, direcții prioritare, impacturi etc. Totodată, ar fi binevenit ca noua Strategie să reflecte cu claritate și instrumentele necesare pentru soluționarea acestor probleme.	Se acceptă parțial. Problemele sunt descrise în cap. 2, iar direcțiile prioritare în cap. 4 Mai mult, figurile inserate la fiecare din secțiunile cap. II privind <i>Analiza situației</i> oferă reprezentarea grafică a legăturii logice dintre probleme, obiective, direcții prioritare, cu utilizarea în calitate de cadru analitic pentru evaluarea SSN a <i>analizei sistemice</i> a principalilor factori determinanți pentru activitatea statistică care influențează pozitiv sau negativ performanța SSN, precum și pe analiza interconexiunilor dintre aceștia.
	7. Necesită a fi clarificat conținutul Tabelului nr. 2, rubrica „Obiectiv specific/Direcție prioritară” - în conținutul tabelului sunt indicate doar obiective generale și nu specifice după cum este indicat. A fi revăzut genericul cu conținutul în scopul	Se acceptă parțial. Denumirea rubricii 1 a fost ajustată.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>ajustării. Ținem să menționăm că, potrivit <i>Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice și a Ghidului metodologic privind integrarea prevederilor Strategiei naționale de dezvoltare în documentele de planificare și documentele de politici publice la nivel național (Ordinul Secretarului general al Guvernului nr. 65 din 15 iulie 2021)</i>, Strategia conține doar obiective generale cu descrierea rezultatelor preconizate în domeniu și nu cuprinde/prevede obiective specifice, care, de fapt, urmează a fi formulați în procesul de elaborare a Programelor sectoriale în baza Strategiei. Formatul actual de planificare strategică poate crea confuzii la elaborarea programelor din considerentul că conține o multitudine de direcții prioritare, care, de fapt sunt formulate ca niște obiective specifice cu indicarea unui număr mare de indicatori.</p> <p>Pe când, de fapt, era necesar să fie incluse doar direcții prioritare, intervențiile sau activitățile planificate ce urmează a fi implementate în mod prioritar de către autoritatea publică pentru atingerea obiectivelor.</p> <p>În acest context, reiterăm faptul că identificarea corectă a problemelor în Sistemul Național de Statistică, cauzele acestora, stabilirea corectă a obiectivelor cu indicarea indicatorilor de monitorizare și evaluare cantitativi și calitativi și a direcțiilor prioritare cu indicarea acțiunilor concrete ce urmează a fi realizate la etapa elaborării Strategiei va facilita elaborarea programelor pe segmente mai înguste în domeniul statistic ulterior.</p> <p>8. La tabelul nr. 4 urmează a fi clarificați/indicați la rubrică „Principala instituție responsabilă” responsabilii cu specificarea instituției concrete, ori să se facă trimitere la cadrul normativ</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>SSN cuprinde BNS, BNM și alți producători de statistici oficiale (APSO). Lista APSO urmează a fi definită în conformitate cu Regulamentul privind</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	care cuprinde lista nominală a „altor producători de statistici oficiale din cadrul SSN”.	procedura de stabilire a producătorilor de statistici oficiale aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 51/2022 , activitate care în prezent este în derulare.
	<p>9. Se recomandă autorului revizuirea întregului proiect al Strategiei, în scopul schimbării tipologiei documentului și ralierei la prescripțiile normative ale <i>Hotărârii Guvernului nr. 386/2020</i>, ceea ce va facilita procesele de implementare și monitorizare, inclusiv, va facilita evaluarea impactului produs și corespunderea acestuia celui scontat. Elaborarea unui document de politici de calitate ar exonera statul de dublarea eforturilor și cheltuieli nejustificate, dar primordial și din considerentul importanței problemei ce urmează a fi soluționată.</p>	<p>Nu se acceptă. Strategia a fost elaborată pe baza Conceptului de document coordonat cu Cancelaria de Stat și instituțiile de interesate, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 și întru realizarea pct. 1.7.1 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 235/2021.</p>
	<i>Sub aspect redacțional:</i>	
	10. Din parafa de aprobare se va exclude cuvântul „Anexă” ca fiind excedent.	Se acceptă.
	<p>11. Proiectul Strategiei necesită a fi revizuit și din punct de vedere structural, or, structura acestuia nu corespunde prevederilor art. 53 din <i>Legea nr. 100/2017</i>. Astfel, remarcăm că, în funcție de complexitatea actului normativ, elementele structurale ale actului normativ pot fi grupate după cum urmează:</p> <p>a) articolele și punctele – în secțiuni, însemnate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre arabe. În cazul unor acte normative complexe, articolele și punctele pot fi grupate mai întâi în paragrafe și/sau subsecțiuni;</p> <p>b) secțiunile – în capitole, însemnate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre romane;</p> <p>c) capitolele – în titluri, însemnate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre romane;</p> <p>d) în cazul actelor normative complexe, titlurile pot fi grupate în părți sau cărți, însemnate succesiv cu numere ordinare scrise cu litere.</p>	<p>Se acceptă parțial. Enumerarea capitolelor a fost ajustată. Totodată considerăm că, Strategia este un document de politici publice care se elaborează conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 și aplicarea prevederilor de structurare a documentului prevăzute de <i>Legea nr.100/2017</i> nu este relevantă.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Paragrafele, subsecțiunile, secțiunile, capitolele, titlurile, părțile și cărțile se denumesc prin exprimarea sintetică a reglementărilor pe care le cuprind. Gradul de divizare mai mare se aplică după folosirea gradului de divizare mai mic.</p> <p>Prin prisma aspectelor date, urmează a fi revizuite și ajustate corespunzător prevederile proiectului Strategiei iar numerotarea Capitolelor se va face în ordine consecutivă, și expunerea cu utilizarea cuvântului „Capitolul”.</p>	
	<p>12. Conținutul inserat în partea de debut a <i>Capitolului I pct. 1.1</i>, nu ține de acesta și urmează a fi exclus, întrucât temeiul legal de adoptare, se indică în clauza de adoptare (a se vedea art. 44 alin. (1) din <i>Legea nr. 100/2017</i>).</p>	<p>Se acceptă. Alin. 1 a fost exclus.</p>
	<p>13. În conformitate cu uzanțele normative, în toate cazurile, referința la actele normative indicate, va include abrevierea „nr.”, și denumirea acestora. Obiecție valabilă pentru toate situațiile similare din proiect.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>14. Notele din subsol/trimiterile nu sunt parte constitutivă a actului normativ, motiv pentru care dispozițiile incluse în aceste note, recomandăm a fi încadrate în textul de bază. Observație valabilă în tot cuprinsul proiectului.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>15. <i>La pct. 1.2</i>, precum și la alte puncte similare, se va exclude textul din paranteze, dat fiind faptul că în conținutul unei norme nu se admit explicații. Eventual, textul din paranteze se va integra în conținutul propriu-zis al normei. Totodată, se va evita utilizarea abrevierii „etc.”, deoarece prevederile trebuie să i se imprime un conținut cert, astfel încât să corespundă cerinței de previzibilitate.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>16. <i>La pct. 1.4</i>, precum și la restul punctelor din proiect, unde este utilizat semnul grafic „●”, menționăm că, acesta nu este element constitutiv al actului normativ. Prin urmare,</p>	<p>Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	dispozițiile se vor numerota în corespundere cu art. 52 al <i>Legii nr. 100/2017</i> .	
	17. La pct. 1.5 , cuvintele „paginile web” se vor substitui cu cuvintele „pagina web oficială” în vederea asigurării conformității cu <i>Regulamentul cu privire la paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.188/2012</i> .	Se acceptă.
	18. Lista abrevierilor se va exclude, or, potrivit art. 54 alin. (1) lit. i) din <i>Legea nr. 100/2017</i> , exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire.	Se acceptă.
	19. Atragem atenția că, în proiect este menționat că Strategia va contribui în mod direct la monitorizarea implementării fiecărui din cele 10 obiective prevăzute de SND „Moldova 2030”, respectiv, o astfel de referință nu poate fi valabilă, dat fiind faptul că până în prezent Strategia „Moldova 2030” nu este adoptată.	Se acceptă parțial. BNS a făcut ajustările la SND ”Moldova Europeană 2030”, iar proiectul legii privind aprobarea acesteia a fost aprobată de Parlament în prima lectură. Propunem de menținut în conformitate cu propunerile Cancelariei de Stat.
Ministerul Afacerilor Interne (aviz nr. 14/3866 din 26.09.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La proiectul Strategiei:</i> 1. Din Capitolul II ”Analiza situației” se propune excluderea subpunctului 2.3. ”analiza mediului intern și extern (SWOT)” dat fiind faptul că, analiza în cauză constituie o etapă premergătoare celei de elaborare a unui proiect de document de politică publică, datele acesteia constituind baza documentului de politică publică propriu-zis. Mai mult, conform HG nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, nu prevede analiza SWOT drept parte componentă în documentele de politici publice.	Nu se acceptă. Considerăm oportun de a menține analiza SWOT, care este parte integrantă a analizei situației, ce permite identificarea punctelor tari și slabe, precum și a oportunităților și amenințărilor, în procesul de implementare a Strategiei.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	2. Capitolul III "Obiective și viziune", se propune a fi divizat în capitole separate, așa cum prevede HG nr. 386/2020. Concomitent, este necesară și dezvoltarea "viziunii", dat fiind faptul că aceasta este mult prea vag descrisă.	Nu se acceptă. În conformitate cu prevederile art. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 este stabilită structura Strategiei fără a fi stipulat că obiectivele și viziunea trebuie să constituie capitole separate. Considerăm oportună prezentarea viziunii și a obiectivelor în același capitol.
	3. Viziunea trebuie să fie concisă, clară și ușor de reținut. Bunele practici arată că cele mai memorabile viziuni sunt constituite din două-trei fraze.	Nu se acceptă. Viziunea prezentată întrunește interesele actorilor principali - producători și utilizatori de date, descrie logica și direcția intervențiilor planificate, reflectă imaginea generală de perspectivă a Sistemului Statistic Național, care constituie un sistem complex care asigură elaborarea și diseminarea statisticilor oficiale de către instituțiile de statistică în strânsă colaborare cu partenerii din amonte și avalul fluxului informațional.
	4. În descrierea Capitolului IV "Direcții prioritare", lipsește corelarea direcțiilor prioritare cu ODD-le din Agenda de dezvoltare durabilă 2030, precum și cu direcțiile prioritare ale SND "Moldova Europeană 2030".	Se acceptă. Textul a fost ajustat conform recomandării.
	5. Deși, denumirea Capitolului VI "Indicatori de monitorizare și evaluare" este corectă, se propune revizuirea și completarea tabelului nr. 2. – indicatori de impact și rezultat, care vor sta la baza evaluării Strategiei, deoarece tabelul nu va oferi posibilitatea efectuării evaluării obiective și complete a rezultatelor implementării Strategiei (se recomandă a fi luate în considerație strategiile deja aprobate de Guvern, în special tabelul cu indicatori).	Se acceptă.
	<i>La nota informativă:</i>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	1. În pct. 2 – condițiile ce au impus elaborarea documentului, se recomandă corectarea anilor Strategiei expirate din ”2026-2020” în ”2016-2020”.	Se acceptă.
	2. Textul din pct. 8, se propune a fi substituit cu textul ”În conformitate cu articolul 28 alineatul (2) litera a) din Legea integrității nr. 82/2017, proiectul Strategiei este exceptat de la expertiza anticorupție”, deoarece documentele de politici publice sunt exceptate de expertiza anticorupție.	Se acceptă.
	3. se recomandă redactarea textului proiectului, din punct de vedere gramatical, ortografic și stilistic, cu înlăturarea greșelilor admise, iar denumirea strategiei – cu excepția cuvântului ”Strategia” – se va scrie cu litere minuscule	Se acceptă.
	5. conform recomandărilor Cancelariei de Stat, abrevierile nu mai sunt redate ca listă/anexă separată la documentele de politici publice, dar se indică în text, la prima utilizare, de aceea, se va examina oportunitatea privind excluderea compartimentului ”abrevieri”.	Se acceptă.
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Lipsa de obiecții și propuneri	Aviz nr. DI/3/041-10776 din 04.10.2022
Ministerul Apărării	Lipsa de obiecții și propuneri	Aviz nr. 11-1297 din 03.10.2022
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Lipsa de obiecții și propuneri	Aviz nr. 02-07/3057 din 26.10.2022
Ministerul Mediului (aviz nr. 02-05/2313 din 05.10.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările) Propunem substituirea sintagmei ”date statistice” cu sintagma ”informație statistică”.	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Educației, și Cercetării (aviz nr. 07-09/4301 din 27.09.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	1. La compartimentul I Introducere, la pct. 1.4. <i>Concordanța cu prioritățile guvernamentale și alte documente de planificare și de politici publice</i> , din denumirea ”Strategia de dezvoltare a educației ”Educația 2030” să se excludă cuvintele ” a educației”;	Se acceptă.
2. La compartimentul IV Direcții prioritare, Direcția prioritară 1.2. <i>Dezvoltarea resurselor umane</i> , alin.5 cuvintele ”centrele de excelență și instituțiile de învățământ” să se substituie cu cuvintele ”instituțiile de învățământ profesional tehnic și”.	Se acceptă.	
Ministerul Culturii	Lipsa de obiecții și propuneri	Aviz nr. 05-09/2079 din 05.10.2022
Ministerul Sănătății, (aviz nr. 03/3361 din 06.10.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	1. La pag. 5, autoritatea propune de a completa lista documentelor de politici cu care proiectul Strategiei de Dezvoltarea a Sistemului Statistic Național 2022-2030 are tangență cu ”Strategia Națională de Sănătate 2031” (în proces de definitivare).	Se acceptă.
	2. Pe tot parcursul textului textul ”politici/decizii bazate pe evidențe”, autoritatea recomandă de substituit cu sintagma ”politici/decizii informate de evidențe”. Aceasta derivă practica internațională (https://knowledge4policy.ec.europa.eu/evidence-informed-policy-making-en) referitoare la procesul complex de elaborare, consultare, adoptare și implementare a politicilor/deciziilor publice, în care evidențele este doar unul din multiplele elemente care influențează deciziile, ex.: contextul politic, presiunea grupurilor de interes,	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	cultura/tradițiile de elaborare a politicilor, narațiunea politicilor publice, experiențele, resursele etc.	
Ministerul Muncii și Protecției Sociale (aviz nr. 05/3182 din 06.10.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<p>1. La Capitolul I. „Introducere”, Compartimentul 1.4. „Concordanța cu prioritățile guvernamentale și alte documente de planificare și de politici publice”: - în propoziția „Programul pentru anii 2022-2025 privind implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027 (aprobată prin Hotărârea Guvernului 1464/2016) și Programul pentru susținerea populației de etnie romă pentru anii 2022-2025 (ambele în proces de elaborare) ...”, sugerăm de substituit sintagma „ambele în proces de elaborare” cu sintagma „în proces de elaborare”.</p> <p>Subliniem că Programul pentru susținerea populației de etnie romă pentru anii 2022-2025 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.576 din 3 august 2022 și publicat la 9 septembrie 2022 în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p>	Se acceptă.
- propoziția „Programul național pentru protecția copilului pentru perioada 2022-2026 (în proces de elaborare), care include un obiectiv specific “1.2. Sistemul de protecție a copilului este guvernat eficient în baza evidențelor”, propunem de substituit cu propoziția „Programul național pentru protecția copilului pe anii 2022-2026 (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 347/2022 la data de 1 iunie 2022), care propune o altă abordare a procesului de stabilire a priorităților de dezvoltare a sistemului de protecție a copilului – una bazată pe impact prin evidențe, instituții puternice, societate informată și activă, precum și prin capacități consolidate de reacție eficientă cu includerea de activități concrete în acest sens, care include un obiectiv specific “1.2. Eficientizarea coordonării de către autoritatea centrală de protecție a copilului a sistemului de protecție	Se acceptă.	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	a copilului în baza evidențelor furnizate de un sistem informațional automatizat în domeniul protecției copilului ce va fi funcțional în anul 2024 și a unui set de 50 de indicatori naționali instituționalizați până în anul 2023”.	
	2. La obiectivul general 3, Direcția prioritară 3.2: „Alinierea statisticilor oficiale la standardele internaționale, în special cele europene”, în propoziția „Sporirea ponderii cercetărilor în domeniul statistic sau în domenii conexe (econometrie, modelare și prognozare economică) în cadrul programelor de cercetare-dezvoltare finanțate de stat sau de partenerii de dezvoltare cu posibilitatea integrării rezultatelor acestora în statistica oficială”, textul din paranteze „(econometrie, modelare și prognozare economică)”, propunem de completat cu textul „prognozarea demografică”	Se acceptă.
Banca Națională a Moldovei (aviz nr. 31-002/61/3109 din 28.10.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	1. Propunem expunerea primului alineat de la pag. 30 potrivit redacției: „BNM, de asemenea, este unul din producătorii de statistică oficială la care se constată o situație bună privind aplicarea metodologiilor statistice. Metodologiile pe care le aplică BNM în procesul de producție a statisticilor oficiale corespund recomandărilor internaționale.”.	Se acceptă.
	2. În ultimul alineat de la pag. 33, propunem de a preciza sensul vizat prin sintagma „situații financiare”, or, în cazul în care prin „situații financiare” se au în vedere informațiile elaborate conform SNC „Prezentarea situațiilor financiare”, semnalăm că lucrările statistice cu privire la situațiile financiare (elaborate conform SNC „Prezentarea situațiilor financiare”) sunt desfășurate de autorități similare din țările UE și, consecvent, nu reprezintă o particularitate distinctivă a BNS	Se acceptă. Prevederea privind ”situațiile financiare” a fost ajustată cu următorul conținut: Suplimentar acestor activități, BNS realizează activități de colectare, generalizare, diseminare și stocare a situațiilor financiare în conformitate cu art.8, alin. 4 din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017 - activități care nu sunt proprii autorităților centrale de statistică.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	3. Propunem excluderea ultimei propoziții a ultimului alineat de la pag. 36 („Totuși, există anumite curențe, iar BNS, BNM dar și alți producători de date, trebuie să-și îmbunătățească colaborarea cu utilizatorii de informații statistice.”), or, fără precizarea curențelor vizate, propoziția respectivă poartă un caracter abstract și declarativ. Totodată, această propoziție nu pare să se încadreze în context, în măsura în care următorul paragraf vizează realizările în domeniul respectiv. ;	Se acceptă. Propoziția în cauză a fost exclusă.
	4. La alineatul doi de la pag. 37, propunem ajustarea primei propoziții (care se referă la componența Consiliului Național pentru Statistică) în corespundere cu ultimele modificări propuse la art. 9 din Legea 93/2017 cu privire la statistica oficială prin proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 378/BNS/2022), pentru a nu fi necesară o modificare ulterioară a Strategiei.	Se acceptă. Propoziția a fost ajustată în corespundere cu ultimele modificări propuse la art. 9 din Legea 93/2017 cu privire la statistica oficială aprobate prin proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 378/BNS/2022).
	5. La alineatul doi de la pagina 38, în propoziția nr. 6, după cuvintele „Cu excepția BNS” se va completa cu cuvintele „și BNM”, având în vedere că Banca Națională a Moldovei, la fel, utilizează un spectru larg de instrumente de interacțiune cu utilizatorii.	Se acceptă.
	6. În ultimul alineat de la pagina nr. 39, propunem expunerea propoziției nr. 2 potrivit redacției: „Cel mai răspândit mod de prezentare a datelor constituie diseminarea informației prin intermediul paginii web a instituției, deseori în format reutilizabil.”, pentru ca aserțiunile din propoziția respectivă să corespundă statisticii prezentate în continuare la alineatul respectiv, care denotă prezentarea datelor, preponderent, în format reutilizabil („De exemplu, majoritatea respondenților (65%) au afirmat că instituțiile lor prezintă datele în format Excel. În același timp, se practică destul de des plasarea informației în format PDF (57,5%) sau Word (50%)”).	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>7. Referitor la al șaselea punct al Direcției prioritare 1.2: Dezvoltarea resurselor umane („Creșterea nivelului de salarizare pentru personalul implicat în SSN, în primul rând în cadrul BNS, până la niveluri comparabile cu instituțiile publice către care migrează profesional statisticienii din cadrul SSN (inclusiv, Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal, Banca Națională a Moldovei etc.)”), propunem excluderea textului „(inclusiv, Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal, Banca Națională a Moldovei etc.)” și ajustarea redacției punctului respectiv ținând cont de prevederea expusă în rândul 2 din tabelul 3 „Riscuri de implementare” al capitolului VII „Riscuri de implementare”(pag. 70), precum și de metoda de evaluare („Raportul dintre salariul mediu al personalului BNS și salariul mediu al APC”) a indicatorului stabilit („Nivelul de remunerare a personalului statistic”) pentru Direcția prioritară 1.2: Dezvoltarea resurselor umane (pag. 62), luând în considerare următoarele aspecte: - migrațiunea în cadrul SSN este un beneficiu pentru sistem per total, problema majoră fiind plecarea acestora din cadrul SSN și dificultatea de a atrage alți specialiști. În acest sens, sesizăm, că în tabelul 3 „Riscuri de implementare” (rândul 2) se menționează: „Diferența dintre salariile altor instituții publice și sectorul privat, pe de-o parte și remunerarea muncii din cadrul SSN, pe de altă parte, se menține la nivel înalt”. - indicatorul stabilit la punctul șase („până la niveluri comparabile cu instituțiile publice către care migrează profesional statisticienii din cadrul SSN (inclusiv, Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal, Banca Națională a Moldovei etc.)”) nu corespunde cu metoda de evaluare stabilită pentru nivelul de remunerare a personalului statistic (Tabel 2. Indicatorii de impact și de rezultat, pag. 62): „Raportul dintre salariul mediu al personalului BNS și salariul mediu al APC”; În contextul celor expuse, propunem expunerea punctului șase al</p>	<p>Se acceptă parțial. Pct. 1.2.6 a fost ajustat cu următorul conținut: ”Creșterea nivelului de salarizare pentru personalul SSN, în primul rând în cadrul BNS similar cu cele din aparatele centrale ale ministerelor”.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	Direcției prioritare 1.2 (pag. 48) în următoarea redacție: „Creșterea nivelului de salarizare pentru personalul implicat în SSN, în primul rând în cadrul BNS, până la niveluri comparabile cu instituțiile publice, și după caz private, către care migrează profesional statisticienii din cadrul SSN”.	
Comisia Națională a Pieței Financiare	Lipsa de obiecții și propuneri	Avizul nr.07-4/2530 din 05.10.2022
Academia de Științe din Moldova	Lipsa de obiecții și propuneri	Aviz nr. 500-13/7 din 06.10.2022
Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	Lipsa de obiecții și propuneri Lipsa de obiecții și propuneri	Aviz nr. 02 SPS 1136 din 30.09.2022 Aviz nr. 02 DRAS/1277 din 10.11.2022
Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (aviz nr. 1933 din 04.10.2022)	I. Obiecțiile	Nu se acceptă. Riscurile identificate privind funcționarea SSN nu se referă la riscuri financiare interne.
	II. Propunerile (recomandările) 1. La definitivarea proiectului menționat recomandăm examinarea suplimentară a riscurilor identificate și expunerea acestora, în conformitate cu rigorile stabilite de SNCI 9 din Standardele naționale de control intern în sectorul public, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 189/2015, ca evenimente posibile, care pot avea impact negativ în ceea ce privește atingerea obiectivelor, dar nu constatări de fapte ce denotă deficiențele existente la moment.	
Agenția de Guvernare Electronică (aviz nr. 3007-163 din 04.10.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările) 1. La capitolul II. ANALIZA SITUAȚIEI, Secțiunea 2.2.1. Independența profesională, de revizuit alineatul trei, deoarece considerăm că, constatarea precum că respectarea de către BNS a actelor normative în vigoare în ceea ce privește modalitatea de colectare, accesare și stocare a datelor (ca de exemplu ghișeau unic de raportare electronică, platforma	Se acceptă. Alineatul respectiv a fost revizuit prin excluderea cuvintelor ”platforma MCloud”.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>MCloud) pun anumite riscuri în adresa independenței profesionale a autorității centrale în domeniul statisticii asupra metodelor, standardelor și procedurilor statistice. Astfel, în opinia AGE, considerăm că utilizarea de către BNS în procesul de colectare și păstrare a datelor a funcționalităților generice ale sistemelor informaționale partajate, instituite deja de către Guvern, oferă doar avantaje. Pentru exemplificare, găzduirea sistemelor informaționale din posesia BNS pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud) ar putea asigura optimizarea procesului de dezvoltare, mentenanță și administrare a infrastructurii TI din posesia BNS, maximizarea utilizării SI respective la un cost mai redus și, nu în ultimul rând, economisirea bugetului TI prin reducerea costului plătit pentru achiziționarea echipamentului hardware și a licențelor software. Totodată, crearea și stocarea copiilor de rezervă pe platforma MCloud ar asigura protejarea datelor procesate în cadrul SI din posesia BNS.</p>	
	<p>2. Secțiunea 2.2.2. Mandat pentru colectarea datelor, recomandăm ca proiectul în cauză să fie avizat și cu Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, în conformitate cu competențele acestei autorități publice</p>	<p>Se acceptă. În cadrul avizării repetate proiectul Strategiei va fi transmis la avizare și Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal</p>
Agencia Servicii Publice	Lipsa de obiecții și propuneri	Aviz nr. 01/7138 din 10.10.2022
Agencia Relații Funciare și Cadastru	Lipsa de obiecții și propuneri	Aviz nr. 36/01-08/790 din 28.09.2022
Casa Națională de Asigurări Sociale	Lipsa de obiecții și propuneri	Aviz nr. 7665 din 28.09.2022
	Lipsa de obiecții și propuneri	Aviz nr. 01-08/2590 din 04.10.2022

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Compania Națională de Asigurări în Medicină		
Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova (fără aviz)	Avizul n-a fost prezentat	
Confederația Națională a Sindicatelor din Republica Moldova (aviz nr. 03-02/766 din 28.09.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările) 1. De a include în Direcția prioritară 1.1 Consolidarea mandatului pentru colectarea datelor, în ultimul subpunct , „ <i>Restructurarea SSN prin atribuirea, după caz, a funcției de elaborare a datelor statistice sectoriale (mediu, justiție, educație, sănătate etc.)</i> ”, în paranteză să fie introdus, în primul rând, cuvântul „muncă” și mai departe după text, astfel, examinându-se posibilitatea calculării salariului median pe economie în Republica Moldova, în legătură cu noile reguli de stabilire a salariului minim decent al Directivei UE (60% din salariul median brut și 50% din salariul mediu brut).	Se acceptă parțial. Estimarea salariului median, dar și a altor indicatori și dezagregări se regăsesc în Direcțiile prioritare: 2.4: Optimizarea procedurilor de producție statistică și 3.2: Alinierea statisticilor oficiale la standardele internaționale, în special cele europene. Respectiv BNS planifică activitatea privind estimarea salariului median din surse administrative, care va fi reflectat în Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei pentru perioada 2023-2026
Serviciul Fiscal de Stat (aviz nr. 26-07/1-10-100178 din 25.10.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările) 1. Propunem de a examina posibilitatea completării proiectului în cauză cu prevederi care ar stabili ”Intensificarea colaborării cu instituțiile și autoritățile relevante și asigurarea furnizării, de către Biroul Național de Statistică, a informațiilor și datelor necesare autorităților care promovează politici în domeniile economic, fiscal, financiar ș.a. cu scopul estimării impactului și efectelor normelor legale (inclusiv estimarea costurilor facilităților fiscale)”.	Se acceptă. Direcția prioritară 3.4 a fost completată cu pct. ”3.4.2 Extinderea accesului instituțiilor publice cu funcții de control la informațiile statistice relevante, în condițiile prevederilor Legii nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială, în scopul realizării atribuțiilor instituționale” conform redacției propuse de Ministerul Finanțelor.
Serviciul Vamal	Lipsa de obiecții și propuneri	Aviz nr. 28/07-15145 din 11.10.2022

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Agenția „Moldsilva”	Lipsa de obiecții și propuneri	Aviz nr. 03/01-2333 din .05.10.2022
Inspectoratul de Stat al Muncii	Lipsa de obiecții și propuneri	Aviz nr. 1525 din 29.09.2022
Agenția Națională Asistență Socială	Lipsa de obiecții și propuneri	Aviz nr. 01/1964 din 19.10.2022
Alianța Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități din Republica Moldova (AOPD) (aviz nr. 091 din 04.10.2022)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	Considerăm necesar completarea proiectul Strategiei cu următoarele acțiuni/direcții prioritare:	
	1. Integrarea Setului de indicatori pentru monitorizarea Convenției pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (Hotărârea de Guvern 1033 din 08.08.2016 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=102592&lang=ro) în procesul de colectare și operare a datelor statistice.	Se acceptă parțial. Activități de elaborare a statisticilor conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1033/2016, vor fi prevăzute în Programul de dezvoltare a SSN pentru perioada 2023-2026.
2. Crearea unui sistem eficient de colectare și administrare a datelor statistice cu privire la persoanele cu dizabilități dezagregate pe criterii: sex, vârstă, mediu, statut educațional, statut ocupațional, statutul familial, tip de dizabilitate, grad de severitate a dizabilității, etc.	Se acceptă parțial Această propunere va fi examinată în cadrul elaborării Programului de dezvoltare a SSN pentru perioada 2023-2026, ținând cont de sistemele informaționale deja elaborate sau în curs de elaborare conform cadrului normativ existent (inclusiv în corespundere cu Hotărârea Guvernului nr. 50/2022 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Determinarea dizabilității și capacității de muncă” și a Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Sistemului informațional „Determinarea dizabilității și capacității de muncă” (SI DDCM))	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>3. Elaborarea unui mecanism intersectorial de colectare a datelor statistice privind persoanele cu dizabilități în vederea dimensionării finanțării și serviciilor, monitorizării beneficiarilor și dezvoltării viitoarelor politici în domeniu.</p>	<p>Se acceptă parțial. Mecanismul intersectorial de colectare a datelor statistice privind persoanele cu dizabilități este prevăzut în Hotărârea Guvernului nr. 50/2022 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Determinarea dizabilității și capacității de muncă”. Totodată, în Programul de dezvoltare a SSN pentru perioada 2023-2026 va putea fi inclusă o activitate cu privire la evaluarea și îmbunătățirea cadrului normativ și de reglementare (regulamente, metodologii sau metadate) aplicat de autoritățile relevante care produc statistici privind persoanele cu dizabilități în vederea îmbunătățirii disponibilității de date statistice dezagregate privind dizabilitatea în conformitate cu standardele CDPD și cu cerințele Clasificării Internaționale a Funcționării, Dizabilității și Sănătății (CIF), inclusiv CIF-CY (asistență tehnică din partea PNUD Moldova, OHCHR și UNICEF Moldova, în cadrul proiectului „Schimbarea paradigmei către servicii incluzive pentru persoane cu dizabilități, responsabilitate și guvernare în Moldova”).</p>
	<p>4. Asigurarea accesibilității paginii web a BNS și oferirea datelor într-un limbaj ușor de înțeles.</p>	<p>Se acceptă. Propunerea este deja inclusă în textul Strategiei la Direcția prioritară 3.4, pct. 3.4.5 ”Extinderea modalităților de diseminare a statisticilor oficiale: (i) pe pagina Web a BNS, compatibilă cu dispozitivele mobile și adaptată la necesitățile persoanelor cu dizabilități”.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	5. Platforma AOPD își manifestă deschiderea spre cooperare și dialog constructiv, în vederea îmbunătățirii calității documentului și vine cu solicitarea de a face public, ulterior, tabelul de sinteză a recomandărilor conform prevederilor Legii nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.	Suplimentar, menționăm, că pagina nouă a BNS, care a fost lansată în luna octombrie 2022 ține cont de recomandările privind accesibilitatea informației (vizuale și auditive). Se acceptă.
Consiliul Național al Tineretului din Moldova (aviz nr. 45-2020 din 04.10.2022)	I. Obiecțiile II. Propunerile (recomandările) 1. Baza statistică ”Grupul NEET cu vârsta 15-29 ani”: necesitatea ridicării plafonului vârstei până la 34 de ani Dat fiind că în baza de date EUROSTAT este inclusă categoria de vârstă pe Young people neither in employment nor in education and training by sex, age and educational attainment level (NEET rates) , considerăm importantă integrarea în bazele de date actuale și persoanele ce au vârstele cuprinse între 30 și 34 de ani. Considerăm aceasta o prioritate, ce necesită a fi implementată prin prisma obiectivului general nr.3 din Strategie. Pe lângă faptul că această inițiativă va permite catalogarea unui grup amplu de persoane din categoria tinerilor NEET, accesul la asemenea informație va ajuta mult la dezvoltarea și implementarea deciziilor, programelor și strategiilor ce vizează tinerii din categoria NEET la nivel național și local, precum și va permite cu ușurință accesul actorilor cointeresați în dezvoltarea unor asemenea acțiuni, aceștia fiind guvernamentali, non-guvernamentali și parteneri de dezvoltare.	Se acceptă. Realizarea cercetărilor și lucrărilor statistice în corespundere cu prevederile Compendiului statistic european, cu accent specific pe dezagregarea datelor statistice în vederea satisfacerii necesităților crescânde ale utilizatorilor, este deja prevăzută în pct. 3.2.4 și va fi confirmată prin acțiuni concrete de elaborare a datelor statistice dezagregate în Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei de Dezvoltare a SSN pentru perioada 2023-2026.
Entitatea Națiunilor Unite Pentru Egalitatea	I. Obiecțiile II. Propunerile (recomandările)	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<p>de Gen și Drepturile Femeilor (UN Women) (aviz primit e-mail din 04.10.2022)</p>	<p>1. În capitolul III Obiective și viziune (la pag 46), obiectivul 3 de utilizat limbajul utilizat în Agenda 2030, care cuprinde și dezagregările <i>”Până-n 2030, sporirea semnificativă a disponibilității datelor calitative în timp util și fiabile, dezagregate după venit, sexe, vârstă, rasă, etnie, statut migrațional, dizabilitate, localizare geografică și alte caracteristici relevante în contexte naționale”</i></p>	<p>Se acceptă parțial. La propunerea Cancelariei de Stat, obiectivul general nr.3 a fost ajustat pentru a integra aspectul dezagregării datelor statistice, a păstra forma de prezentare a celorlalte obiective ale proiectului Strategiei și pentru a reflecta, totodată, și conținutul expus în formularea propusă de Cancelaria de Stat și reflectată în SND “Moldova Europeană 2030”: “Date de înaltă calitate, inclusiv seturi noi de date (oportune, relevante, fiabile, accesibile, dezagregate, coerente, comparabile la nivel internațional și armonizate la cerințele UE), produse pentru a informa societatea și pentru a susține luarea deciziilor eficiente și implementarea politicilor publice, bazate pe dovezi, care să conducă la o dezvoltare durabilă și o societate incluzivă”.</p>
	<p>2. La descrierea direcțiilor prioritare pentru obiectivul 3 (începând cu pag 46) de specificat dezagregările cum ajungem la realizarea angajamentului specificat în Agenda 2030 <i>Pâna în 2030, sporirea semnificativa a disponibilității datelor calitative, în timp util și fiabile, dezagregate după venit, sexe, vârsta, rasă, etnie, statut migrațional, dizabilitate, localizare geografica și alte caracteristici relevante în contexte naționale</i>”. E posibil de specificat dezagregările?</p>	<p>Se acceptă. La p 3.2.4 din Direcția prioritară 3.2 este indicată intervenția prin care se va asigura producerea de date dezagregate în vederea implementării angajamentelor specificate în Agenda 2030, în Compendiul statistic european sau la monitorizarea SND “Moldova Europeană 2030”. Mai mult, referință la dezagregări specifice pentru statisticile naționale ce urmează a fi puse la dispoziție de către Sistemul Statistic Național (prin implementarea proiectului Strategiei SSN), au fost indicate în cap.8 Proceduri de raportare din SND, la secțiunea de Monitorizare și evaluare a Strategiei. Un alt document de referință specifică a dezagregărilor</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		relevante pentru contextul național, în vederea implementării ODD, detaliat pe fiecare indicator ODD îl reprezintă proiectul Hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea cadrului național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030” (număr unic 142/BNS/CS/2021) elaborat în comun cu Cancelaria de Stat, și trecut prin procesul de avizare.
	3. În capitolul IV Impactul strategiei , paragraful Impactul social (la pag. 57), pentru atingerea afirmațiilor din alineatul 2 de menționat în strategie la ce dezagregari ne aliniem, conform agendei 2030.	Se acceptă. Alineatul 2 a fost ajustat.
	4. În Tabelul 2. Indicatorii de impact și de rezultat , Direcția prioritară 3.4: Extinderea accesului publicului larg la datele statistice oficiale, la indicatorul <i>Proporția indicatorilor de dezvoltare durabilă disponibili la nivel național, conform dezagregărilor relevante și a Principiilor Fundamentale ale Statisticii Oficiale</i> (indicatorul ODD 17.18.1) ar fi bine de avut aici o detaliere (footnotes) ce ar include dezagregările relevante.	Nu se acceptă. Lista detaliată a dezagregărilor aplicabile pentru indicatorii ODD a se vedea în Anexa la proiectul Hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea cadrului național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030” (număr unic 142/BNS/CS/2021) elaborat în comun cu Cancelaria de Stat, și trecut prin procesul de avizare. Listarea tuturor dezagregărilor în cadrul proiectului Strategiei nu este relevantă pentru că va dubla reglementările din proiectul de Hotărâre a Guvernului menționat supra, iar listarea doar a unor dimensiuni de dezagregare va reprezenta o limitare pentru alte domenii statistice pentru care dezagregările ar fi omise.

Director general

Oleg CARA